

*Изпълнителна агенция по рибарство и
аквакултури*

*Управляващ орган по Оперативна програма за
развитие на сектор „Рибарство“*

НАРЪЧНИК

ЗА

**НАЙ-ЧЕСТО ДОПУСКАНИ ГРЕШКИ ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕ
ПО МЯРКА 2.1 НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА
СЕКТОР РИБАРСТВО**

Оперативна програма за развитие на сектор "Рибарство" 2007-2013 година (ОПРСР)

Основните цели на ОПРСР са:

Цел 1: Да се осигури конкурентоспособност и устойчивост на сектор "Рибарство":

За реализиране на тази цел ОПРСР насърчава производството и обработката на продуктите от риболов и аквакултура.

Цел 2: Да се развие пазара на продуктите от риболов и аквакултурно производство:

Развитието на пазара на продукти от риболов и аквакултура изисква интервенция насочена към преработката и маркетинга на продуктите. За установяване на по-добър пазарен дял за продуктите на българския сектор «Рибарство», трябва да се подобри качеството на тези продукти (дистрибуцията на първични продукти и преработката), както и да се предприемат действия за популяризирането на продуктите. Необходимо е да се развие вътрешният пазар на продуктите от риболов и аквакултурно производство чрез създаването на пазари на едро и центрове за първа продажба /тържища/ с цел повишаване популярността и конкурентоспособността на живата риба и преработената продукция.

Цел 3: Да се подкрепи устойчивото развитие на рибарските области и да се подобри качеството на живот в тях:

В България има рибарски области, които страдат от ниското качество на живот в тях и имат нужда от значителни подобрения на работните и жизнените условия. От особена важност е да се стимулира разнообразяването на дейностите в тези области.

Оперативна програма за развитие на сектор "Рибарство" 2007-2013 година е структурирана в пет приоритетни оси:

Приоритетна ос 1: Мерки за приспособяване на българския риболовен флот.

Приоритетна ос 2: Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура

Приоритетна ос 3: Мерки от общ интерес

Приоритетна ос 4: Устойчиво развитие на рибарските области

Приоритетна ос 5: Техническа помощ

Потенциалните бенефициенти по ОПРСР са:

Собственици на риболовни кораби;

Асоциации на рибари и собственици на риболовни кораби;

Рибари;

Физически лица;

Ветеринарни власти;
Научни организации;
Екологични организации;
Публична компания в рамките на Министерство на земеделието и храните;
Професионални, обществени и публично-частни организации и компании в рибарския сектор, вкл. производители, преработвателни и пазарни организации; търговци на едро, пазари на дребно и едро, частни фирми, национални, регионални и местни власти;
Обществени организации като професионални училища и университети, свързани с рибарството;
Рибарски групи

Управляващ орган /УО/ - функциите на УО, на основание одобрената на 14.12.2007 г. от ЕК Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство” /2007 – 2013 г./ на Република България и съгласно Протокол № 11 на от заседание на Министерски съвет от 06.03.2008 г., са възложени на Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури на Република България /ИАРА/ към Министъра на земеделието и храните. Конституирането на ИАРА като УО на ОПРСР е отразено в чл. 6, ал. 1, т.1 на изменения Закон за рибарството и аквакултурите, обнародван в Държавен вестник, бр.36 от 04.04.2008г. ИАРА е отговорна за осигуряването на ефективност и добро управление, както и за прилагането на ОПРСР, съгласно европейското и национално законодателство.

Междинно звено на УО /МЗ/ - на основание чл. 58, ал. 2 от Регламент на Съвета (ЕО) и одобрената на 14.12.2007 г. от ЕК Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство” /2007 – 2013 г./ на Република България и по силата на Споразумение за делегиране на функции по прилагане на ОПРСР от 10.07.2008 г., се възлагат на Разплащателна агенция /РА/ в рамките на Държавен фонд „Земеделие” /ДФЗ/. РА е определена да получава сумите от Европейската комисия /ЕК/ и да извършва плащания към бенефициентите.

Сертифициращ орган /СО/ - функциите на СО, на основание одобрената на 14.12.2007 г. от ЕК Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство” /2007 – 2013 г./ на Република България и съгласно Протокол № 11 на от заседание на Министерски съвет от 06.03.2008 г., са възложени на на ДФЗ. На основание чл. 16 от Устройствения правилник на ДФЗ от 08.07.2008г., обнародван в ДВ бр. 61 от 2008г., функциите по сертифициране по ОПРСР са възложени на Отдел "Сертификация на разходите по Оперативната програма за развитие на сектор "Рибарство" в рамките на ДФЗ, който е отговорен за изготвянето и изпращането към ЕК на сертифицирани декларации за разходите и заявки за плащане по ОПРСР.

I. Процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се провежда въз основа на предварително утвърдени образци на заявления за кандидатстване и други документи, които са неразделна част от пакета документи за кандидатстване. Управляващият орган публикува заповед за приемане на заявления за кандидатстване на проекти по мерките от Оперативна програма за развитие на сектор рибарство. Проектните предложения се представят в стандартен формуляр за кандидатстване.

Получаването на безвъзмездна финансова помощ от Европейския фонд по рибарство преминава през няколко етапа. Условно тези етапи могат да бъдат формулирани по следния начин: запознаване с условията и изискванията на мярката, подготовка на проекта, кандидатстване, изпълнение на проекта, подаване на заявка за изплащане на финансовата помощ и мониторингов период.

Процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРСР е в съответствие с Наредба № 35 от 08.10.2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Производствени инвестиции в аквакултурата“ по приоритетна ос №2 „Аквакултура, риболов във вътрешните водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“ от Оперативната програма за развитие на сектор „Рибарство на Република България, финансирана от Европейския фонд по рибарство за Програмен период 2007 – 2013 г., ДВ бр. 91.

С цел избягване на грешки при кандидатстване по мярка 2.1. на Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ е необходимо кандидатите да следват стриктно следните етапи:

ПЪРВИ ЕТАП: „Запознаване с условията и изискванията на мярката“

Основните въпроси, на които всеки кандидат следва да си отговори, преди да пристъпи към подготовка на необходимите документи за кандидатстване са обособени в няколко основни групи, посочени по-долу:

ВЪПРОС 1. Допустим кандидат ли съм?

Кандидатите трябва да отговорят на общи и специфични изисквания, подробно описани в Наредба № 35 от 08.10.2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Производствени инвестиции в аквакултурата“ по приоритетна ос №2 „Аквакултура, риболов във вътрешните водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“

ВЪПРОС 2. Допустими ли са инвестицията и разходите, за които желая да получа безвъзмездна финансова помощ?

ВЪПРОС 3. Какъв е размерът на безвъзмездната помощ?

ВЪПРОС 4. Какви са изискванията към проектите?

Проектите трябва да отговарят на общи и специфични изисквания, подробно описани в Наредба № 35 от 08.10.2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Производствени инвестиции в аквакултурата” по приоритетна ос №2 „Аквакултура, риболов във вътрешните водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура”

ВТОРИ ЕТАП: „Подготовка на проекта”

След запознаване с основните изисквания и отговаряне на условията за кандидатстване е необходимо да се подготвят документите и проекта за кандидатстване.

Основните изисквания към документите са посочени в чл. 20, ал. 4 от Наредба № 35 от 08.10.2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Производствени инвестиции в аквакултурата” по приоритетна ос №2 „Аквакултура, риболов във вътрешните водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура”

❖ При подготовката на документите трябва да се обръща внимание на:

1. Необходимо е да се прецени кои документи се отнасят до инвестицията, за която се кандидатства и за кои за кандидата, следвайки инструкциите на Заявлението;
2. вида и съдържанието на документите - дали съответните органи, институции и др. са вписали правилно имената на кандидата, инвестицията, за която се кандидатства и дали надлежно са подписали и подпечатали съответния документ;
3. давността на документите – някои документи са валидни за определен срок време (законово определен или изрично посочен в Наредбата);

❖ При подготовката на офертите трябва да се обърне внимание на:

1. Да се провери в страницата на МЗХ и/или ИАРА дали са обявени референтни цени и за кои активи;

2. В съответствие с Наредбата да събере по две или по една независими оферти за всеки един актив, за който се кандидатства;
3. Офертите трябва да бъдат съпоставими за всеки отделен актив и допълнително ще бъдат оценявани на база наличието на: размер на авансово плащане, наличие на сервизно обслужване, срок на доставка, съответствие с технологичен проект, предвидено обучение на персонала и гаранционен срок;
4. При получаването на офертите да обърне внимание дали офертите съдържат следните реквизити – лого на фирмата, срок на валидност на офертата, дата, подпис и печат на оферента.

❖ **При подготовката на техническия и/или технологичен проект трябва да се обърне внимание на:**

1. Проектът трябва да включва технологична схема и да обосновава необходимостта от всеки един актив, който е част от инвестиционния проект;
2. Описаният производствен процес и посоченият капацитет на производството следва да бъдат съобразени с техническите показатели, на активите, за които ще се кандидатства за финансово подпомагане;
3. Проектът трябва да бъде подписан от изготвилото го лице и подпечатан (при подготовката му от фирма).

❖ **При подготовката на документите за собственост и строителните документи трябва да се обърне внимание на:**

1. Необходимо е всички строителни документи, разрешителни и становища да бъдат издадени на името на кандидата, от което се определят и видовете документи за собственост;
2. Когато за дадени дейности не се изисква Разрешение за строеж и това е потвърдено в издаденото Становище от съответната Община, необходимо е сградите и/или помещенията да могат да бъдат използвани по предназначение (т.е. в предоставеното разрешение за ползване (Акт за узаконяване на обекта) е посочено, че помещенията/сградите/обекта е с предназначение дейността, за която кандидатствате);
3. Строителните документи трябва да отговарят на изискванията на ЗУТ.

След като са подготвени всички изискуеми документи е необходимо да се попълнят заявленията за кандидатстване и инвестиционните намерения част А и част Б. При попълването им следва да се спазват инструкциите.

ТРЕТИ ЕТАП: „Кандидатстване”

Готовият проект се подава в едно от 27 териториални звена на ИАРА по място на извършване на инвестицията.

❖ Важно:

1. На всеки един етап кандидатът може да получи писмо за изискване на допълнителна информация и документи – в този случай е необходимо да обърне внимание на посочените срокове за отговор;
2. Необходимо е да се прави разлика между критериите за допустимост и критериите за избор (приоритизация и оценка) на проектите в Наредбата:
  - ◇ **Критериите за допустимост** отразяват изискванията към проектите, кандидатите и инвестициите и са задължителни за всички кандидати. Всеки един проект трябва да отговаря на тези критерии, които отразяват изискванията на европейските регламенти и националното законодателство;
  - ◇ **Критериите за избор (приоритизация и оценка)** на проектите се прилагат за класиране в низходящ ред само на проекти, отговарящи на всички задължителни изисквания, съобразно броя на получен точки. Тези изисквания не са задължителни, а само препоръчителни и дават предимство на тези, които отговарят на тях, при равни други условия.

В срок до три месеца от подаването на заявлението за кандидатстване кандидатът ще получи уведомително писмо за одобрение/отхвърляне на проекта.

ЧЕТВЪРТИ ЕТАП: „Изпълнение на проекта”

След подписване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, инвестицията следва да се извърши в съответствие с договора, предоставените документи и заявените данни в срок до 24 месеца.

❖ Важно:

1. При необходимост от промяна на предварително заявените данни и параметри е необходимо да представи ИАРА искане за изменение и допълнение на договора с приложени документи, обосноваващи искането;
2. По време на изпълнението е необходимо да се спазват всички заложиени срокове и етапи на изпълнение;
3. В края на изпълнението на проекта кандидатът трябва да отговаря на всички законови изисквания към дейността, която изпълнява и да притежава всички необходими регистрации и разрешения.

II. Най-често допускани грешки при подготовката и комплектуването на проектните предложения:

1. Заявлението за кандидатстване е изготвено в грешен формат (формуляр)
2. Допускане на пропуски в законово изискуемите реквизити, с които се удостоверява валидността на частите от проектната документация, отнасящи се до извършването на строително-монтажни работи.

Пропуск: Предоставяне на документация за строително-монтажни работи, която не притежава необходимите реквизити, изискващи се съгласно разпоредбите на Закона за устройство на територията, както следва:

- чл. 145, ал. 1 от ЗУТ: „Техническите или работните инвестиционни проекти се съгласуват и одобряват от главния архитект на общината (района). Съгласуването на инвестиционните проекти се състои в проверка на съответствието им с предвижданията на подробния устройствен план и правилата и нормите за застрояване”.
  - чл. 145, ал. 3 от ЗУТ: „Всички части на одобрените инвестиционни проекти за изграждане на обекти се подпечатват с печата на общинската администрация или областната администрация.”
3. Пропуски при спазването на изискването за съгласуване на инвестиционни проекти за изграждане на животновъдни обекти от Районната ветеринарно медицинска служба /РВМС/ по място на изпълнение на обекта.

Пропуск: Предоставяне на документация за строително-монтажни работи за изграждане на животновъден обект, за която не е ясно удостоверено с подпис и печат от РВМС, че е съгласувана по реда на ЗВД и ЗУТ:

- чл. 135, ал. 1 от ЗВД: „Проектите за изграждане или реконструкция на животновъдни обекти се оценяват по реда на чл. 142 от Закона за устройство на територията (ЗУТ)
  - чл. 135, ал. 3 от ЗВД: „Представители на РВМС участват в състава на експертните съвети по устройство на територията при оценката на обектите по ал.1.”
4. Пропуски и неточности при оформлението на проектната документация и спазването на изискванията спрямо документите за кандидатстване, заложен в Наредба № 35 от 08.10.2008 г за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Производствени инвестиции в аквакултурата” по приоритетна ос №2 „Аквакултура, риболов във вътрешните водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура”.

Пропуск: Най-често констатираните неизправности се отнасят до предоставяните копия на документи. Последните трябва задължително да бъдат заверени от кандидата с подпис, „Вярно с оригинала” и печат /само за юридически лица/ и да бъдат сверени при подаването им в териториалните звена на ИАРА с оригиналите в присъствието на кандидата и служител на ИАРА. При изпращане на допълнителни копия на документи, изискани от ИАРА с писмо за искане на допълнителна информация, копията трябва да са нотариално заверени или в случай че носят само подпис, печат и „Вярно с оригинала” на кандидата, е необходимо явяването му в ИАРА за извършване на сверяване на предоставените копия с оригиналите.

Съгласно Наредба № 35 от 08.10.2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка 2.1. „Производствени инвестиции в аквакултурата” по Приоритетна ос № 2 "Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура" от Оперативната програма за развитие на сектор "Рибарство" на Република България, финансирана от Европейския фонд по рибарство за Програмен период 2007 – 2013 г., чл. 20, ал. 4, правилата за оформяне на документите са следните:

„Да се представят в оригинал, нотариално заверено копие или копие, заверено от кандидата, подредени по реда, съгласно Приложение № 1.

В случай на представяне на заверени от кандидата или от упълномощено от него лице копия на документи, техните оригинали се представят за преглед от служител на ИАРА.”

Офертите, приложени към Заявлението за кандидатстване следва да се приведат в съответствие с изискванията на чл. 18 т. 9 от Наредба № 35 от 08.10.2008 г за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Производствени инвестиции в аквакултурата” по приоритетна ос №2 „Аквакултура, риболов във вътрешните водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура”, съгласно който „...за недопустими се считат оферти, които не съдържат следните реквизити: лого на фирмата, срок на валидност на офертата, дата на офертата, подпис и печат на оферента”

5. „Да се представят на български език. В случаите, когато оригиналният документ е изготвен на чужд език, той трябва да бъде придружен с превод на български език, извършен от заклет преводач, а когато документът е официален по смисъла на Гражданско-процесуалния кодекс /ГПК/, същият трябва да бъде легализиран или с апостил.”

6. Непълно окомплектоване на проектното предложение

7. Включване на недопустими дейности

8. Включване на недопустими разходи

9. Грешки при изготвяне на бюджета на проектното предложение

Пропуск: Грешки във формулите за изчисляване на проектното предложение;

Несъответствие на бюджетни пера с описаните дейности и екип на проекта ;
Неспазване на заложените лимити за отделни бюджетни пера – информация и публичност, човешки ресурси, организация и управление, одит на проекта.